

Lokalahden veteraanimatrikkelin tietoja keränneet palkittiin kirjan julkistamistilaisuudessa kunniamerkein ja mitalein.

Raumlainen toimittaja Markku Vainio on kirjoittanut matrikkeliin paljon historia-artikkeleja.

Lokalahden veteraanimatrikkeli julkaistiin tiistaina

julkaistiin tiistaina

Suurtyö muuntumassa painotuotteeksi

Jussi Arola

Reilu kaksi vuotta sitten alkanut suurtyö puuttuvien veteraanimatrikkeliä kokoamiseksi Väkka-Suomessa on kääntynyt loppusuoralle. Viidestä työn alla olevasta matrikkelistasta julkaistiin tiistaina Lokalahden Paanulassa ensimmäinen, Lokalahden matrikkeli. Pyhärannan-Pyhämaan matrikkeli julkaistaan joulukuun alussa, muut ensi vuoden alkupuolella.

Aikanaan matrikkelit on julkaistu Kustavista, Laitilasta ja Kalannista. Muiden kuntien työtä varten perustettiin vuonna 2010 yhdistys, Vakkasuomalaisista sotaveteraanitietoa talteen ry ja se ryhtyi työhön.

– Aluksi joissakin kunnissa epäiltiin hankkeen onnistumista, sillä sotavuosista on kulunut jo kauan ja tietojen keräämisen arveltiin olevan työlästä. Sitä se toki on ollut, mutta kun alkuun päästiin, niin kaikki kunnat ovat siinä olleet aktiivisesti mukana, kertoi hankevastavaana toiminut **Matti Jalava**.

Joka kunnassa on toimi-

nut oma ryhmänsä, joka on pääasiassa haastatteluihin pyrkinyt täyttämään aukkoja ja tarkistamaan tietoja.

– Pohjaksi hankittiin Sotä-arkistosta kutsuntaluetelot ja niiden perusteella sitten tietojen kerääminen alkoi ja nyt ensimmäinen kirja on saatu painosta ulos.

Kyseessä ei ole pelkkä luetelo nimiä, vaan julkaistu kirja sisältää ison joukon historiallisia artikkeleja, muisteluksia ja tietenkin valokuvia. Samaa periaatetta noudattavat myöhemmin julkaistavat matrikkelit.

Lokalahden matrikkelissa on esimerkiksi ensimmäistä kertaa painetussa muodossa Lokalahden Lotta-Svärdin ja suojeluskunnan tarinat kokonaisuutena.

Varsinaisten rintamalla palvelleiden miesten lisäksi matrikkeliin on kerätty tiedot lotista, miinanraivaajista ja työvelvollisista. Mukana on sodan aikaisten lokalahdelaisten lisäksi otettu myös ennen vuotta 1960 Lokalahdelle muuttaneet veteraanit.

– Haluaisin tässä julkaisun yhteydessä lainata Musiikkitalon suunnitellen

Marko Kivistön sanoja. Hän totesi, että taloa katsoessamme näemme vain pinnan, mutta talo kokonaisuudessaan sisältää paljon erilaisia työsuorituksia, osa on tehty päällä, osa käsillä ja osa onneksi myös sydämellä. Sama pätee tähän ja tule-

viin matrikkeleihin.

Kirjasta välittyä yhteisöllisyys

Yhdistyksen puheenjohtajan on alusta asti toiminut **Erkko Teerimaa**. Hän kiitti julkaisutilaisuudessa

Matti Jalava on toiminut koko hankkeen vastuuhenkilö. Hän on myös yksi kirjoittajista ja hänen arkistoistaan on löytynyt paljon kuvia kirjaan.

kirjan tukijoita ja vastuuhenkilö Matti Jalavaa mutta ennen kaikkea niitä vapaaehtoisia, jotka varsinaisen keräyksen ovat tehneet.

– Kutsuntaluetelot saatuamme koimme hetken rimakauhua, sillä niin paljon se sisälsi nimiä, joita kukaan ei ollut kuullutkaan, mutta sitkeällä työllä ja pala palalta työ eteni.

Teerimaa on itse teosta lukiessaan avautunut se voimakas yhteisöllisyys, joka Lokalahdella tuohon aikaan vaikutti. Oli paljon aktiivisia yhdistyksiä, jotka tekivät arvokasta työtä paikkakunnalla.

Useat kirjan historiallisen artikkelit kirjoittanut raumalainen toimittaja **Markku Vainio** nosti historian hämäristä esiin mm. **Arvo Robert Sainion** uro-

työn.

– Jatkosodan perääntymisvaiheen aikana hän ryhmänsä, kymmenen miehen avustamana mursi kaksi venäläisten saartorengasta ja mahdollisesti siten ison joukon pääsyn varmasta tuhosta takaisin Suomen joukkojen yhteyteen.

Sainio ei siitä sen suurempaa kunniaa saanut, mutta jälkepäin kaksikin Mannerheim-ristin ritaria on tempua pitänyt ristin arvoisena.

Matrikkelityössä mukana olleille aktiiveja muistettiin tilaisuudessa kunniamerkein ja mitalein. Vapaaehtoisen maanpuolustustyön ansiomitalin hopeisena saivat **Antti Viljanen** ja **Reijo Virtamo**.

Sinisen ristin saivat **Ritva Degerlund**, **Tuula Jalava**, **Seppo Jussila**, **Esko Ketola**, **Riitta Kurkilahti**, **Esa-Ilmari Lahti**, **Seppo Länsipalтта**, **Hannu Munttila**, **Timo Rantanen**, **Liisi Suominen**, **Pekka Toivonen**, **Matti Valkeinen**, **Antti Vehanen** ja **Jarmo Ääritalo**.

Mitalit jakoi Erkko Teerimaan kanssa Vakkasuomen suojeluskuntien perinneyhdistyksen edustaja **Pertti Peltonen**.

Päätoimittaja Matti Jussila
matti.jussila@uudenkaupunginsanomat.fi

Ensimmäinen veteraanikirja valmis

Lokalahdella vietettiin tiistaina tärkeää juhlaa, kun ensimmäinen ”Vakkasuomalaista veteraanitietoa talteen” -hankkeen myötä syntynyt kirja saatiin painotuoreena julkaistavaksi ja jaettavaksi. ”Lokalahtelaiset sodissa 1939-1945” -teos on monin tavoin merkittävä.

Se on tärkeä ennen kaikkea siksi, että kirjan kansien väliin on kerätty tiedot niistä lokalahtelaisista veteraaneista ja lotista, jotka puolustivat maamme vapautta ja itsenäisyyttä viime sotien aikana rintamalla tai palvelivat tärkeissä kotirintaman tehtävissä.

Näiden tietojen saaminen talteen on osa sitä kunniavelkaa, joka nykyisten sukupolvien on veteraanisukupolvelle maksettava. Se on nyt Lokalahden osalta hoidettu. Työssä on ollut mukana iso joukko lokalahtelaisia, jotka ovat keränneet ahkerasti ja sinnikkäästi toisinaan vaikeastikin tavoitettavia tietoja ja valokuvia. Nyt olivat käsillä selvästi viimeiset ajat tällaisten tietojen talteen saamiseksi.

Nyt julkistettu kirja on tärkeä paitsi veteraani- ja lottamatrikkelinä myös muun sisältönsä vuoksi. Kirjaan on kerätty monipuolinen ja merkittävä

Monin tavoin merkittävä teos

määrä lokalahtelaisten sodanaikaisia kokemuksia sekä rintamalla että kotirintamalla. Mukana on paljon ennen julkaisematonta tietoa ja teos muodostaakin korvaamattoman tärkeän lisän Lokalahden kirjoitettuun historiaan. Vajaat kolme vuosikym-

mentä sitten julkaistussa Lokalahden historiassahan sotaan liittyvät tapahtumat ja tiedot kuitataan varsin lyhyesti. Ilmeisesti aika ei ollut silloin otollinen niiden julkaisemiselle.

Lokalahden veteraaniteos on tärkeä myös sikäli, että se avaa tietä muille valmisteilla oleville veteraanimatrikkeleille. Hanke veteraanitietojen tallentamiseksi on ollut käynnissä vajaat kolme vuotta ja lokalahtelaiset ovat edenneet keräystyössään koko ajan ensimmäisinä ja toimineet siten esimerkkinä ja rohkaisijoina muille.

Seuraavaksi valmistuu Pyhämaan ja Pyhärannan yhteinen veteraanikirja joulukuun alkupuolella. Uudenkaupungin ja Uudenkaupungin maalaiskunnan kirja saadaan jakoon ensi vuoden alkupuolella ja sen jälkeen valmistuvat vielä Vehmaan ja Taivasalon kirjat. Myös nämä kaikki sisältävät veteraanitietojen lisäksi kuvauksia kuntien sodanaikaisesta elämästä ja sotilaiden rintamakokemuksista.

Sen jälkeen on veteraanien tiedot kerätty talteen koko Vakka-Suomessa, sillä Kalannissa, Kustavissa ja Laitilassa tämä tärkeä työ on tehty jo aiemmin. Yksi osa kunniavelkaa on silloin maksettu.